

KDYŽ SE ŘEKNE KAMARÁD...

Projekt pro školy
Poselství křesťanských svátků

Název programu:

KDYŽ SE ŘEKNE KAMARÁD

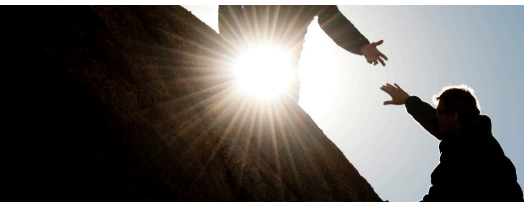
Čas realizace:

1,5 hodin (dvě vyučovací hodiny)

Prostor:

třída (s možností volného prostoru)

Cílová skupina	4. – 5. třída základní školy
Charakteristika programu	Žáci se seznámí s příběhem apoštola Petra a Ježíše. Na jejich vzájemném vztahu poznávají hodnotu pravého přátelství. Pomocí hry v roli se snaží pochopit pocity jednotlivých postav. Na pozadí velikonočního příběhu zkoumají, co vše by byli ochotni udělat pro svého kamaráda. Petrovo zapření pak vede děti k zamyšlení, co vše může kamarádství narušit a jak jej zase napravit.
Cíle programu	• žáci se seznámí s pojmem přátelství na pozadí velikonočního příběhu □ • uvědomí si, jak se pozná dobrý kamarád a co by byli pro něj ochotni udělat □ • zamyslí se nad tím, čím se může naše přátelství pokazit a jak to lze napravit
Metody	• práce s předmětem jako zástupnou věcí • tvorba postav, jejich charakterizace, vstup do rolí • živé obrazy, pantomima • práce s dřevěnými postavičkami • skupinová práce • individuální práce
Témata v rámci ŠVP	• velikonoční zvyky a tradice □ • křesťanství, Židé, Bible □ • sebepoznání a sebepojetí □ • komunikace □ • lidské vztahy (rozvoj postojů k toleranci, empatii a k harmonickým mezilidským vztahům) • sociální rozvoj, princip sociálního smíru a solidarity □ • kolektivní práce, práce ve skupinách

Pomůcky

- bílé plátno s provázkem
- biblické postavičky, figurky atd.
- dva barevné provázky

Podrobný komentář k jednotlivým aktivitám

• ASOCIAČNÍ KRUH

Cíl: motivovat žáky a uvést do tématu

Žáci sedí v kruhu na koberci nebo na židličkách. Lektor se jich ptá: „Co se jim vybaví, když se řekne slovo „kamarád“. Každý žák postupně odpovídá jedním slovem nebo slovním spojením.

• JEDNO VELKÉ PŘÁTELSTVÍ

Cíl: seznámit se vztahem Petra a Ježíše pomocí biblického textu a živých obrazů

Lektor rozdělí žáky na tři skupiny. Každé skupině rozdá jeden lísteček s biblickým textem (viz příloha). Žáci si text ve skupině přečtou a vytvoří společně jeden živý obraz, který bude danou situaci v textu znázorňovat. Poté si skupiny vzájemně obrazy předvedou a budou hádat, co znázorňují. Nakonec svůj text přečtou. Se staršími žáky může lektor diskutovat, co vše lze vyčíst z daných textů o tom, co Ježíš na zemi dělal – 1) uzdravoval, 2) konal zázraky, 3) chodil se svými učedníky a mluvil o Božím království.

Lektor si s žáky povídá o tom, jaký vztah mohl vzniknout mezi Petrem a Ježíšem?

• JAK JSI DALEKO

Cíl: vyjádřit vztah Petra a Ježíše pomocí proxemizace postojů

Lektor postaví do prostoru židli (přes kterou může přehodit látku přepásanou provázkem), která bude vyjadřovat postavu Ježíše. Lektor vyzve žáky, aby vyjádřili vztah Ježíše a Petra pomocí vzdálenosti.

Žáci se postaví vůči židli, která představuje Ježíše, do takové vzdálenosti, která bude vyjadřovat, jak daleko nebo blízko má Petr k Ježíši (žáci budou v roli Petra).

Lektor si s žáky povídá o tom, jak se pozná velké přátelství?

• ZATČENÍ JEŽÍŠE

Cíl: uvědomit si hodnotu přátelství a co vše jsem po něj ochotný udělat

Lektor nechá v prostoru židli a posadí se s žáky kolem ní do kruhu. Lektor v krátkosti převypráví příběh o Ježíši a jeho nepřátelích, kteří se ho chtěli zbavit. V krátkosti vzhledem k věku vysvětlí, proč jim vadil. Lektor žákům řekne, že je nyní Ježíš s Petrem a dalšími v zahradě, kde ho ti, co mu chtějí ublížit, přichází zatknout. Představte si, že jste Petr a vašemu kamarádovi chce někdo ublížit. Co uděláte? Lektor vyzve žáky, aby vešli do kruhu k židli a předvedli pantomimou, co by udělali. Ostatní říkají, co jejich pantomima znamená. Lektor žákům sdělí, co udělal Petr ve skutečnosti (vytasil meč), a poté s nimi vede diskuzi o tom, zdali někdy pomohli kamarádovi nebo se ho zastali?

• PETROVO ZAPŘENÍ

Cíl: poznat, co znamená někoho zapřít, zradit

Lektor řekne dětem, že Ježíš byl nakonec zatčen a v okamžiku, kdy ho vedli k soudu, uviděl tuto scénu. Lektor poté přehraje dětem scénu o zapření Petra (viz Lukáš 22, 54-62). Využít může například biblické postavičky, figurky, zástupné předměty atd.

• JAK JSI NYNÍ DALEKO?

Cíl: vyjádřit vztah Ježíš a Petra pomocí proxemizace postojů

Lektor postaví do prostoru židli znázorňující Ježíše. Vyzve žáky k tomu, aby si představili, jak daleko je teď Petr od Ježíše poté, co se nepřiznal, že ho zná. Žáci jsou v roli Petra, židle představuje postavu Ježíše. Lektor je vyzve, aby se podívali, jak daleko stojí a porovnali to s tím, kde byli na začátku v první postojové ose.

• PROČ TO PETR UDĚLA?

Cíl: vžít se do postavy a uvědomit si motivy jejího jednání

Lektor umístí do prostoru židli, přes kterou přehodí látku (podobně jako při vyjádření postavy Ježíše, jen jiná barva). Židle bude znázorňovat postavu Petra. Lektor rozdá každému žákovi jeden lísteček – obviňující věty, které Petr slyšel u ohně (viz Příloha). Žáci se postaví kolem židle a vyjádří svým postojem a gestem větu, kterou mají na lístečku. Postupně svoji větu vysloví (tak, jak by ji daná postava řekla). Lektor vyzve někoho, kdo by se chtěl posadit na židli a stát se tak na chvíli Petrem a vyzkoušet si, co mohl v daný okamžik zažívat. Ostatní žáci znovu vysloví své věty s příslušným gestem. Na židli v roli Petra se může vystřídat více lidí.

Poté vedeme s žáky diskuzi o tom, co Petr mohl zažívat za pocity a jak to na něj působilo.

Varianta pro starší:

Jeden z žáků se posadí na židli, stane se Petrem, druhý se postaví za ním a bude tvořit Petrův vnitřní hlas (myšlenky, které by se mohly Petrovi honit v daném okamžiku hlavou.) Ostatní se postaví kolem židle. Lektor napíše na tabuli daný scénář (nebo rozdá předtištěný text):

Žena 1: Ty jsi také byl s tím nazaretským Ježíšem!

Petr: Nevím, ani nerozumím, co povídáš.

Žena 2: To je jeden z nich!

Petr dál zapírá. (Žák v roli Petra si může vymyslet svoji vlastní repliku.)

Dav: Opravdu patříš k nim, vždyť jsi přece Galilejec!

Petr: Neznám toho člověka, o kterém mluvíte!

Poté, co lektor rozdá žákům role, rozehraje se scéna. Po každé replice Petra se ozve žák znázorňující Petrův vnitřní hlas a vyslovuje myšlenky, které se mohly v dané situaci Petrovi honit hlavou. Žáci se mohou v rolích postupně vystřídat.

Lektor vede s žáky diskuzi o tom, co se odehrálo, jaké myšlenky slyšeli a co to vypovídá o Petrovi a jeho situaci. Proč Petr zapřel Ježíše?

Lektor může s žáky diskutovat i na toto téma: „V Petrově trojím zapření lze sledovat postupný vývoj.... Petrovi odpovědi se mění od zmateného manévrování přes opakované zapírání až k zaklínání a zapřísahání.“ (Sacra Pagina Evangelium podle Marka, J.R. Donahue a D.J Harrington)

• POJĎME TO NAPRAVIT

Cíl: najít dobrá řešení situace a napravit narušené vztahy

Lektor vyzve žáky k tomu, aby se zamysleli nad tím, jak by se dala napravit ta vzdálenost, která mezi Petrem a Ježíšem vznikla. Kdo bude chtít, může si vybrat jednoho z aktérů (Ježíše nebo Petra) a může za něj říct něco, co by napravilo tuto situaci. Společně bychom měli dojít k tomu, že by měla zaznít slova lítosti (Petr) a slova odpuštění (Ježíš). Žáci mohou také vytvořit rozhovor, který by

narovnával danou situaci a daný vztah – dva žáci se postaví proti sobě a vžijí se do někoho, kdo se chce usmířit.

• ZÁVĚR

Cíl: závěrečná reflexe ☆

Otázky:

- Proč si myslíte, že Petr říkal, že Ježíše nezná, že k němu nepatří?
- Dokážete vymyslet situaci, ve které by se mohl někdo bát říct, že se s někým kamarádí? o
- Kdyby se stalo vám, že vás někdo zradí, dokázali byste mu odpustit?
- Myslíte si, že když někomu odpustíte, že je to slabost?
- Jakou sílu má to, že se někomu omluvíme?

Závěrečné slovo:

Když se něco pokazí mezi kamarády, je cesta jak to napravit. Když to nevzdám a dám najevo, že mě to mrzí a druhý mně to odpustí, může se naše kamarádství znovu obnovit a začít znovu. A tak to bylo i mezi Petrem a Ježíšem. Je dobré vědět, že se můžeme udělat chybu a že je vždy je cesta, jak to spravit. Ježíš byl opravdu nakonec odsouzen k trestu smrti a zemřel na kříži. Ale tady jeho příběh nekončí. I tady začíná něco nového. Křesťané věří, že Ježíš přemohl zlo, a dokonce i smrt a vstal z mrtvých. A všechny tyto události, celý tento příběh si lidé připomínají právě o Velikonocích, které jsou pro křesťany tím největším svátkem v roce. Celý příběh známe od lidí, kteří u toho byli a zapsali to do knihy, která se jmenuje Bible, kde si všichni tyto příběhy můžeme přečíst.

Přílohy:

Texty k živým obrazům:

JEDNOU SE PROCHÁZEL PODÉL GALILEJSKÉHO JEZERA A UVIDĚL DVA BRATRY, JAK HÁZEJÍ SÍŤ DO VODY. BYLI TO RYBÁŘI ŠIMON (POZDĚJI ZVANÝ PETR) A JEHO BRATR ONDŘEJ. ŘEKL JIM: „POJĎTE ZA MNOU A UDĚLÁM Z VÁS RYBÁŘE LIDÍ!“ ONI HNED OPUSTILI SÍŤ A ŠLI ZA NÍM. (MK 1, 16–18)

KDYŽ ODEŠLI ZE SYNAGOGY, HNED ŠLI S JAKUBEM A JANEM DOMŮ K ŠIMONOVÍ A ONDŘEJOVI. ŠIMONOVA TCHYNĚ TAM LEŽELA V HOREČCE, A TAK MU O NÍ HNED ŘEKLI. PŘISTOUPIL, VZAL JI ZA RUKU A ZVEDL JI. HOREČKA JI OPUSTILA A ONA JE ZAČALA OBSLUHOVAT. (MK 1, 29–31)

KDYŽ DOMLUVIL, ŘEKL ŠIMONOVÍ: „JEĎ NA HLUBINU. TAM ROZTÁHNĚTE SÍTĚ K LOVU.“ „MISTŘE,“ ŘEKL MU NA TO ŠIMON, „DŘELI JSME CELOU NOC A NIC JSME NECHYTILI. ALE KDYŽ TO ŘÍKÁŠ TY, SPUSTÍM SÍTĚ.“ JAKMILE TO UDĚLALI, NABRALI TAKOVÉ MNOŽSTVÍ RYB, ŽE SE JIM SÍTĚ ZAČALY TRHAT. (LK 5, 4–7)

JEŽÍŠ VYSTOUPIL NA HORU A POSADIL SE TAM SE SVÝMI UČEDNÍKY. JEŽÍŠ POZVEDL OČI, A KDYŽ UVIDĚL, ŽE ZA NÍM JDE TAKOVÝ ZÁSTUP, ZEPTAL SE FILIPA: „KDE NAKOUPÍME CHLEBY, ABY SE TI LIDÉ NAJEDLI?“ JEDEN Z JEHO UČEDNÍKŮ, ONDŘEJ, BRATR ŠIMONA PETRA, MU ŘEKL: „JE TU JEDEN CHLAPEC, KTERÝ MÁ PĚT JEČNÝCH CHLEBŮ A DVĚ RYBKY. ALE CO JE TO PRO TOLIK LIDÍ? JEŽÍŠ VZAL TY CHLEBY, VZDAL DÍKY A ROZDÁVAL SEDÍCÍM; TAKÉ RYB ROZDAL, KOLIK JEN CHTĚLI. (J 6, 3–12)

Věty, obviňující Petra:

TY JSI BYL TAKÉ S TÍM JEŽÍŠEM Z NAZARETU.

JE TO JEDEN Z NICH.

URČITĚ JSI JEDEN Z NICH.

VŽDYŤ JSI GALILEJEC.

VIDĚL/A JSEM HO S NÍM.

PATRÍ K NIM!

VYPADÁŠ JAKO JEDEN Z NICH!

BYL TAM URČITĚ S NIMI!

TY JSI BYL TAKÉ S TÍM JEŽÍŠEM Z NAZARETU.

JE TO JEDEN Z NICH.

URČITĚ JSI JEDEN Z NICH.

VŽDYŤ JSI GALILEJEC.

VIDĚL/A JSEM HO S NÍM.

PATRÍ K NIM!

VYPADÁŠ JAKO JEDEN Z NICH!

BYL TAM URČITĚ S NIMI!

TY JSI BYL TAKÉ S TÍM JEŽÍŠEM Z NAZARETU.

JE TO JEDEN Z NICH.

URČITĚ JSI JEDEN Z NICH.

VŽDYŤ JSI GALILEJEC.

VIDĚL/A JSEM HO S NÍM.

PATRÍ K NIM!

VYPADÁŠ JAKO JEDEN Z NICH!

BYL TAM URČITĚ S NIMI!

TY JSI BYL TAKÉ S TÍM JEŽÍŠEM Z NAZARETU.

JE TO JEDEN Z NICH.

URČITĚ JSI JEDEN Z NICH.

VŽDYŤ JSI GALILEJEC.

VIDĚL/A JSEM HO S NÍM.

PATRÍ K NIM!

VYPADÁŠ JAKO JEDEN Z NICH!

BYL TAM URČITĚ S NIMI!

